

ARCHIV MĚSTA ÚSTÍ NAD LABEM

ARCHIV OBCE CHLUMEC U CHABAŘOVIC

(1603) 1850– 1943 (1977)

Inventář číslo AP 275

NAD 417

Vlastník fondu: ČR – Státní oblastní archiv v Litoměřicích

Věra Hladíková

Ústí nad Labem 2014

Schvalovací doložka

Schvaluji níže uvedený inventář: AP 275.
Ústí nad Labem, dne 30. prosince 2016

PhDr. Vladimír Kaiser
ředitel Archivu města Ústí nad Labem

Archiv obce Chlumec

Časový rozsah: 1850 (1603) – 1943 (1977)

Inventární jednotky: 47

Evidenční jednotky: 3 kartony, 12 knih

Rozsah: 0,44 bm

Stav ke dni: 2.11. 2016

Fond reinventarizovala: PhDr. Věra Hladíková

Inventář schválil: PhDr. Vladimír Kaiser

Počet stran: 10

Úvod

I. Vývoj organizace úřadu

Obecní úřad v Chlumci (německy Kulm) vznikl v roce 1850 na základě prozatímního obecního zřízení z roku 1849 a Chlumec se stal součástí politického okresu v Ústí nad Labem a soudního okresu v Chabařovicích. Před rokem 1850 byla obec součástí alodiálního panství Chlumec spolu s Žandovem, Habarticemi, Liboňovem, Varvažovem, Úžínem, Českým Újezdem, Střížovicemi, Hrbovicemi, Otovicemi, Lochočicemi, Habří, Vyklicemi, Přestanovem, Stradovem, Libovem, Radešínem, Chabařovicemi, Telnicí, Děloušem (5 domů), Kamenicí (4 domy) a Rudným (3 domy). Obecní úřad zde fungoval do května roku 1945, kdy byl nahrazen místní správní komisí.

Chlumec, rozkládající se na ploše 429 ha, leží na úpatí Krušných hor, ve výšce 227,4 m n. m (pata kostela), na půli cesty mezi krajským městem Ústí nad Labem a Teplicem. Nad vsí stojí kopec Horka s 288 metry nad mořem.

V roce 1654 stálo v Chlumci 27 obydlených stavení (2 neobydlené), ve kterých hospodařili, podle daňových kategorií, 6 rolníků, 19 malých rolníků a 2 domkaři. V roce 1886 se počet osedlých rozrostl na 111 domů, kde žilo 1005 obyvatel (1853 – 462 obyv.), věnujících se převážně zemědělství, z řemeslné výroby můžeme jmenovat tkalcovství, prvním průmyslem byla jižně od Chlumce stojící slévárna (Eisengiesserei „auf der Schmelze“). Zemědělský charakter obci vydržel, mnozí se živí řemeslem, obchodem a službami v dopravě nebo pracují ve správě šlechtického velkostatku. Vrcholu v osídlení dosáhla v roce 1930, kdy zde žilo 1122 lidí. Po roce 1918 se zde objevuje česká menšina, 1921 zde žije z 1091 obyvatel 221 Čechů a 842 Němců (1930 – 225 Čechů). Dokonce zde fungovala (1920 – 1938), sice v pronajatých místnostech, česká obecná škola. Připojení k Německé říši přineslo odliv českého obyvatelstva, v roce 1939 má Chlumec 1031 obyvatel.

V čele samostatné obce stál obecní výbor, jenž si ze svého středu volil obecní představenstvo s obecním představeným v čele. Vzhledem k tomu, že fond je dochován jen torzovitě, volební výsledky se nedochovaly vůbec, rekonstrukce orgánů obce se dají poskládat jen z druhotných pramenů, ovšem též úředního charakteru nebo z literatury. Asi nejstarší známý obecní představitel je v roce 1876 Vinzenz Kühnel, 1885 p. Schmäche, od 1892, 1895, 1898, 1901, 1904, 1908, 1912 Anton Hübel, 1923 Franz Plundrich, 1926 Scheithauer Karl, 1930 Anton Hübel, 1934 Franz Plundrich, poslední, v roce 1938 Josef Tschoche.

Po vyhlášení samostatné Československé republiky dosavadní systém zůstal zachován, důsledně se začal užívat, někde i dříve, výraz obecní zastupitelstvo místo obecní výbor, rovněž tak představenstvo bylo nahrazeno výrazem obecní rada a skládá se z radních a obecního představeného, jinak starosty. Po odtržení pohraničního území od Československa v roce 1938 přešla veškerá moc na říšskou správu. Celé území se stalo říšskou župou sudetskou (Reichsgau Sudetenland) s novým systémem úřadů, a s důsledným uplatněním tzv. vůdcovského principu. Navíc došlo prakticky k definitivnímu postátnění samosprávy jmenováním starosty a jeho dvou zástupců Landrátem. Zástupci starosty jsou první a druhý přidělenec. Starosta mohl vztáhnout každou záležitost na sebe, radní netvořili žádné kolegium a nedělali společná rozhodnutí, fungovali jen jako starostovi poradci. Navíc v obecní správě fungoval zmocněnec NSDAP, aby byl zajištěn soulad obecní správy s programem nacistické strany. Ve starostování Chlumce pokračoval v r. 1939 Josef Tschoche.

Chlumec si uchoval svou samostatnost do 1. 1. 1986, kdy připadl do katastru města Ústí nad Labem a správně pod Obvodní národní výbor 2, Ústí nad Labem – Chlumec. K jeho opětovnému osamostatnění došlo 1. září 1990.

II. Vývoj a dějiny fondu

Fond vznikl z činnosti Obecního úřadu v Chlumci. Původně byl uložen na obecním úřadě, po roce 1945 v budově Místního národního výboru v Chlumci. Do okresního archivu bylo torzo (7 knih a 1 karton spisů z let 1921 – 1943) převezeno v roce 1964. Zapsán v knize přírůstků v roce 1964, č. 298. Fond byl poprvé provizorně uspořádán v prozatímním inventáři bez úvodu.

III. Archivní charakteristika fondu

Časový rozsah: 1850 (1603) – 1943 (1977)

Zachovalost a skartace: při vnitřní skartaci a hrubém pořádku byla vyřazena část bezcenných osobních písemností a písemností osobního účetnictví. Skartaci a hrubé pořádku provedl V. Kaiser. Původní fond byl doplněn a nově uspořádán V. Hladíkovou

Archivní struktura: fond je nově uspořádán podle Metodického návodu na pořádku a inventarizaci archivních fondů Archiv obce č.: AS)1-284)00.

Předchůdci obecní samosprávy do roku 1850

Spisový materiál

- Vrchnostenské záležitosti
- Policejní a bezpečnostní záležitosti
- Berní záležitosti
- Církevní a školní záležitosti
- Školní záležitosti

Obecní úřad

Úřední knihy

knihy všeobecné správy obce

- Pamětní knihy
- Knihy zápisů ze schůzí zastupitelstva, rady a komisí

knihy správy obecního majetku

knihy evidence v záležitostech veřejných ústavů a fondů

knihy evidence ve věcech spolupůsobení ve státních záležitostech

Spisový materiál

obec a její správa

- evidence občanů, domovské právo, volební záležitosti
- všeobecná správní činnost obce

správa obecního majetku

- rozpočtové hospodaření obce

péče o bezpečnost a veřejný pořádek

- silnice, cesty, doprava, spoje
- stavební záležitosti

trestní a dražební pravomoc
péče o veřejné ústavy a zařízení
chudinská a sociální péče
školství
záležitosti spolkové a kulturní
spolupůsobení ve státních záležitostech
záležitosti daňové a katastrální
živnostenské záležitosti
zemědělství

Účetní materiál

účetní knihy

Ostatní materiál

IV. Stručný rozbor obsahu fondu

Většina dochovaného materiálu pochází z období 1918 – 1938. Z období před rokem 1850 je dochováno několik dokumentů, vesměs se vztahujících k majetkoprávním vztahům, zajímavé jsou písemnosti o pytláctví a lesních krádežích.

V. Záznam o vypracování inventáře

Při reinventarizaci fondů národních výborů a pořádání sbírky soudobé dokumentace se objevila část dokumentů vzešlých z činnosti Obecního úřadu v Chlumci nebo se vztahující k obci Chlumec. Fond nově uspořádala v roce 2016 PhDr. Věra Hladíková, inventář schválil PhDr. Vladimír Kaiser.

Literatura

- Zevrubný popis rozdělení země království Českého. Praha 1854, s. 271
- Seznam míst v království Českém, Praha 1886, s. 6
- K. Moissl, Der politische Bezirk, umfassend die erichtsbezirke Aussig und Karbitz. Ústí nad Labem 1887, s. 348 – 350
- Kleine Ortskunde für den Stadt und Landkreis Aussig, Ústí n.L. 1944, s. 42 – 43
- Statistisches Gemeindelexikon der Čechoslovakischen Republik herausgegeben vom statistischen Staatsamte auf Grund der Volkszählung vom 15. Februar 1921, I. Böhmen, Praha 1921, s. 185
- Statistisches Gemeindelexikon der Čechoslovakischen Republik herausgegeben vom statistischen Staatsamte auf Grund der Volkszählung vom 1. Dezember 1930, I. Böhmen, Praha 1935, s. 386
- Die Gemeinden des Reichsgaues Sudetenland vom 17. Mai 1939, Warnsdorf 1941, s. 6 – 7
- Heimatkunde des Bezirkes Aussig III/2, Ústí nad Labem 1931

A: Předchůdci obecní samosprávy do roku 1850

I. Spisový materiál

<i>Vrchnostenské záležitosti</i>			
1	Kopie žádosti o osvobození od roboty, Norbert Vinzenz Libsteinský, hrabě Kollowrat vyhovuje	1715	KT 1
2	Kopie dvorského dekretu o vlastnických právech chlumeckých poddaných k pastvinám	1789	KT 1
<i>Policejní a bezpečnostní záležitosti</i>			
3	Vražda – zpráva o zdravotním stavu, výsledky u městského soudu v Chabařovicích	1816	KT 1
4	Pytláctví chabařovických měšťanů, řízení v té věci u městského soudu v Chabařovicích, honební právo, vrchnostenská honitba (panství Chlumeck)	1820 – 1835	KT 1
5	Lesní krádeže v chlumeckých lesích	1831	KT 1
<i>Berní záležitosti</i>			
6	Částečné výpisy z pozemkových knih, komorní daň	1800 – 1850	KT 1
<i>Církevní a školní záležitosti</i>			
7	Nadační listina Petra Kölbla z Geissingu pro školu v Chlumci	1603	KT 1
8	Školní nadační fond, přehled průběžných pasív	1711	KT 1
9	Opisy matričních výpisů, přání ke křtu	1815 – 1871	KT 1
10	Kostel – cennosti v hrobech Westphalenů	1847 – 1850 (1946)	KT 1
<i>Právní záležitosti</i>			
11	Franz Kristen a jeho otec – koupě dědičného statku (Erbkauf)	1772	KT 1
12	Anna Tange – pozemkový spor	1840	KT 1

B: Obecní úřad 1850 – 1945

I. Úřední knihy

1) Knihy všeobecné správy obce

Pamětní knihy

13 Gedenkbuch der Gemeinde Kulm 1926 – 1927 zvl

Knihy zápisů ze schůzí zastupitelstva, rady, komisí

14 Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva 1927 – 1937 KT 1

15 Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva 1934 – 1938 KT 2

16 Zápisy ze schůzí obecní rady 1931 – 1939 KT 2

17 Zápisy ze schůzí finanční komise 1932 – 1938 KT 2

2) Knihy správy obecního majetku

18 Hospodářský program zádušního lesa 1938 – 1947 KT 2

Wirtschaftsprogramm für den Kirchenwald Kulm

3) Knihy evidence v záležitostech veřejných ústavů a fondů

19 Pokladní deník chudinského fondu 1930 – 1937 KT 2

20 Hlavní kniha místní školní rady 1935 – 1938 KT 2

4) Knihy evidence ve věcech spolupůsobení ve státních záležitostech

21 Parcelní protokol obce před 1875 KT 3

22 Parcelní protokol obce 1875 KT 3

23 Parcelní protokol obce 1875 KT 3

II. Spisový materiál

1) Obec a její správa

Evidence občanů, domovské právo

24 Dotazníky pro obecní kartotéku, muži, ženy (2 ks) 1942 KT 3

Volení záležitosti

25 Obecní volby 16. 10. 1927 – instrukce k volbám pro OÚ, kand. lístek čsl. soc. dem. dělnické strany 1927 KT 3

26 Obecní volby 27. 9. 1931 – kandidátní lístky 1931 KT 3

Všeobecná správní činnost obce

27 Služební podřízenost samosprávy 1918 KT 3

2) Správa obecního majetku

Rozpočtové hospodaření obce

28	Přehled obecních příjmů a rozpočtů za rok 1879	1880	KT 3
29	Navýšení ceny za energii	1918	KT 3

3) Péče o bezpečnost a veřejný pořádek

Silnice, cesty, doprava, spoje

30	Automobilový provoz – organizační	1918	KT 3
31	Jednání o veřejné cestě	1929 – 1937	KT 3

Stavební a požární záležitosti

32	Stavení žádosti (J.Ehrlich, čp.119, správa špitálu, F.Sommer, A. Weiss, čp. 24	1877 – 1925	KT 4
----	--	-------------	------

Trestní a dražební pravomoc

33	Trestní listy	1935 – 1943	KT 4
34	Dražba stáčecího stroje na petrolej a výkladní skříň	1922 – 1923	KT 1

4) Péče o veřejné ústavy a zařízení

Chudinská a sociální péče

35	Účetní uzávěrky chudinského fondu	1937 – 1938	KT 4
36	Žádost A. Špinky o podporu na presidentskou kancelář	1937	KT 4

Školství

37	Místní školní rada- – právní poměry učitelů	1876	KT 4
----	---	------	------

Záležitosti spolkové a kulturní

38	Zemědělský spolek v Chlumci	1930	KT 4
39	Žádosti spolků a organizací o dotace (o příspěvky obce)	1918 – 1929	KT 4

5) Spolupůsobení ve státních záležitostech

Záležitosti daňové a katastrální

40	Katastrální plán obce	1846	KT 4
41	Katastrální plán obce, neúplné	1881	KT 4

Živnostenské záležitosti

42	Hostinská živnost	1932	KT 4
43	Obchodní a živnostenská komora v Liberci – snaha zachovat vlakové spojení Děčín – Chomutov	1918	KT 4

	Zemědělství		
44	Panství Chlumec – povolení od obce pro držení stáda dobytka	1937	KT 4
	III. Účetní materiál		
	Účetní knihy		
45	Kniha příjmů	1921 – 1930	KT 4
	IV. Ostatní materiál		
46	Vyhlášky Okresní správy politické v Ústí nad Labem	1927 – 1937	KT 4
47	Starý a nový hřbitov – evidence hrobů	1917 – 1945 (1977)	KT 4